Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

BOink
T.a.v. de heer G. Jellesma
Herenstraat 39
3512 KB Utrecht

Directoraat-Generaal Toeslagen

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen

Datum 17 augustus 2021
Betreft Reactie op uw brief van 19 februari 2021

Ons kenmerk
2021-0000151138

Uw brief (kenmerk)

Geachte heren Zuurmond, Jellesma,

Hartelijk dank voor uw brief van 19 februari 2021. Daarin schetst u een helder overzicht van signalen die naar voren zijn gekomen na een inventarisatie door BOinK en ouderpanel over omstandigheden die kunnen wijzen op vooringenomen handelen. Ook gaat u in op het rapport van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) van 17 juli 2020 naar de verwerking van de nationaliteit van aanvragers van de kinderopvangtoeslag bij de Belastingdienst/Toeslagen (hierna: Toeslagen). Op 25 maart 2021 vond er een overleg plaats tussen u, de voorzitter van het Ouderpanel de heer Zuurmond en twee ambtenaren van het ministerie over deze onderwerpen. Hierna ga ik nader in op de besproken onderwerpen.

De constructieve bespreking heeft ons meer inzicht gegeven in het gevoel dat leeft bij ouders en hoe zij de wijze waarop het toezicht van Toeslagen in het verleden plaatsvond hebben ervaren. Dit heeft in hun situaties geleid tot ongewenste uitkomsten. Dit in aanvulling op de bewoordingen in de rapporten van onder meer de adviescommissie Uitvoering Toeslagen en de AP. Er is uitgebreid gesproken over het onderscheid tussen discriminatoire verwerkingen zoals de AP die heeft geconstateerd en het bredere begrip dat BOinK en het ouderpanel hierbij hanteren. U geeft aan dat in een aantal gevallen door het toeslagensysteem en het toezicht op de naleving van de wet- en regelgeving ouders die bij administratief minder goed georganiseerde kinderopvangstellingen waren aangesloten, bij de uitvoering van toezicht sneller werden geconfronteerd met correcties. U heeft in het gesprek verder aangegeven dat door de complexiteit van het aanvraagproces een hoge drempel werd opgeworpen voor ouders die de Nederlandse taal niet of in mindere mate machtig waren. Daardoor kon deze groep ouders niet uit de voeten met de systematiek van het toeslagenstelsel en zochten zij ondersteuning bij het aanvraagproces. In deze lacune werd voorzien door ondernemers met een niet-Nederlandse achtergrond die zich specifiek richtten op mensen met dezelfde migratie-achtergrond. Hieronder konden ouders in hun eigen taal en binnen hun eigen sociale omgeving ondersteuning en opvang vinden. U vertelde dat dit mede de oververtegenwoordiging van ouders verklaart met een lage sociaaleconomische status, waarbij binnen deze groep ouders met een migratie-achtergrond weer sterk vertegenwoordigd zijn. In praktijk werd de aanvraag vaak verzorgd door de

kinderopvangaanbieder waarbij ouders ook vaak hun DigiD overdroegen. Het ging hierbij met name om gastouderbureaus die in een aantal gevallen het aanvraagproces geheel of gedeeltelijk niet met in achtneming van de wettelijke eisen en de benodigde zorgvuldigheid uitvoerden. Hierdoor was er vaak sprake van onvolkomenheden in de administratie die verregaande consequenties hadden voor de bij deze bureaus aangesloten ouders. Dit knelde des te meer wanneer de ouders hun recht op kinderopvangtoeslag niet voldoende konden aantonen, doordat bijvoorbeeld niet alle bewijsstukken konden worden overgelegd omdat deze niet (meer) aanwezig waren bij de kinderopvangorganisatie of niet (geheel) aan de vereisten voldeden. Ik ben het met u eens dat door de te strikte toepassing van de wet- en regelgeving de consequentie hiervan ten onrechte bij de ouders is neergelegd. De schade die hierdoor is ontstaan, wordt binnen de hersteloperatie zoveel mogelijk hersteld. Daarnaast is dit ook een aandachtspunt dat ik meeneem bij de verbeteringen in het huidige toeslagenstelsel.

De meeste signalen over mogelijk vooringenomen handelen herken ik en komen bij gedupeerde ouders in wisselende situaties voor. Belangrijk om daarbij te benadrukken is dat wij de samenhang van verschillende elementen beoordelen die kunnen leiden tot een institutionele vooringenomen handelswijze. In uw brief noemt u bijvoorbeeld de zeer lange behandelduur van bezwaarschriften. Dit hebben ouders uiteraard als heel vervelend en onrechtvaardig ervaren en betreft dan ook een element dat in samenhang met bijvoorbeeld een brede uitvraag of een zogenoemde 'zachte stop' kan wijzen op een institutionele vooringenomen handelswijze die toegang biedt tot de herstelregelingen. Dit geldt eveneens voor de situaties dat sprake was van het (herhaaldelijk) aanleveren van stukken die bij Toeslagen ten onrechte niet werden geadministreerd.

Binnen de hersteloperatie hebben de persoonlijk zaakbehandelaren oog en aandacht voor al dit soort feiten en omstandigheden zoals opgesomd in uw brief. Deze worden meewogen bij het vaststellen van het recht op herstel en de herstelregelingen die voor de individuele ouders van toepassing zijn. Ik heb de genoemde signalen via de vaktechnische lijn onder de aandacht gebracht binnen UHT. Wanneer u nieuwe opvallende situaties ziet, nodig ik u uit ook die met mij te delen.

Tot slot wil ik benadrukken dat ik de rol van BOinK en het Ouderpanel binnen de hersteloperatie zeer waardeer. Mede dankzij uw signalen en adviezen komen we steeds een stap verder in het herstel voor alle gedupeerde ouders.

Hoogachtend,

De staatssecretaris van Financiën - Toeslagen en Douane

Alexandra C. van Huffelen